

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 6 listopada 2020 r.
(OR. en)

12525/20

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0252(NLE)

ATO 60
CADREFIN 351

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Komitet Stałych Przedstawicieli

Nr dok. Kom.: 10137/18

Dotyczy: Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA RADY ustanawiającego specjalny program finansowy dotyczący likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi oraz uchylającego rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1368/2013

W wyniku zakończenia prac na forum Grupy Roboczej ds. Zagadnień Atomowych delegacje otrzymują w załączniku wspomniany wniosek w wersji bez oznaczania zmian redakcyjnych.

2018/0252 (NLE)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

ustanawiające specjalny program finansowy dotyczący likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi oraz uchylające rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1368/2013

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 203,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię¹ Parlamentu Europejskiego,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z deklaracją rzymską² budżet UE powinien sprawić, że Europa będzie bezpieczna i pewna; jest to wymiar, do którego programy likwidacji obiektów jądrowych już wniosły wkład i do realizacji którego mogą się nadal przyczyniać. Po zamknięciu obiektu jądrowego głównym pozytywnym skutkiem, jaki należy osiągnąć, jest stopniowe zmniejszenie ryzyka radiologicznego dla pracowników, obywateli i środowiska w zainteresowanych państwach członkowskich, a także w całej Unii.

¹

² Deklaracja przywódców 27 państw członkowskich oraz Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej (25 marca 2017 r.).
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/STATEMENT_17_767

- (2) Specjalny program finansowy może przynieść unijną wartość dodaną, jeżeli stanie się w Unii wzorcem w zakresie bezpiecznego radzenia sobie z kwestiami technologicznymi związanymi z likwidacją obiektów jądrowych i w zakresie rozpowszechniania wiedzy. Taka pomoc finansowa powinna być udzielana na podstawie oceny *ex ante*, identyfikującej konkretne potrzeby i wskazującej na unijną wartość dodaną, w celu wsparcia likwidacji obiektów jądrowych oraz bezpiecznego gospodarowania odpadami promieniotwórczymi.
- (3) Działania objęte niniejszym rozporządzeniem powinny być zgodne z obowiązującym prawem unijnym i krajowym. Taka pomoc finansowa powinna pozostawać wyjątkiem, bez uszczerbku dla zasad i celów wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa jądrowego, tj. dyrektywy Rady 2009/71/Euratom³, oraz gospodarowania odpadami, tj. dyrektywy Rady 2011/70/Euratom⁴. Ostateczna odpowiedzialność za bezpieczne gospodarowanie wypalonym paliwem jądrowym i wygenerowanymi odpadami promieniotwórczymi spoczywa na państwach członkowskich zgodnie z art. 4 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 2011/70/Euratom.
- (4) Zgodnie z Protokołem dotyczącym warunków i uzgodnień w sprawie przyjęcia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej⁵ Bułgaria zobowiązała się do zamknięcia bloków 1 i 2 oraz bloków 3 i 4 elektrowni jądrowej Kozłoduj do dnia, odpowiednio, 31 grudnia 2002 r. i 31 grudnia 2006 r., a następnie do likwidacji tych bloków. Likwidacja spowodowała znaczne obciążenie finansowe Bułgarii kosztami bezpośrednimi i pośrednimi. Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami Bułgaria zamknęła wszystkie wskazane bloki w wyznaczonych terminach.

³ Dyrektywa Rady 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiająca wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz.U. L 172 z 2.7.2009, s. 18).

⁴ Dyrektywa Rady 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 48).

⁵ Dz.U. L 157 z 21.6.2005, s. 29.

- (5) Zgodnie z Protokołem nr 9 w sprawie bloku 1 i bloku 2 elektrowni jądrowej Bohunice V1 na Słowacji⁶ dołączonym do Aktu przystąpienia z 2003 r. Słowacja zobowiązała się do zamknięcia bloku 1 oraz bloku 2 elektrowni jądrowej Bohunice V1 do dnia, odpowiednio, 31 grudnia 2006 r. i 31 grudnia 2008 r., a następnie do likwidacji tych bloków. Likwidacja spowodowała znaczne obciążenie finansowe Słowacji kosztami bezpośrednimi i pośrednimi. Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami Słowacja zamknęła wszystkie wskazane bloki w wyznaczonych terminach.
- (6) Wypełniając swoje zobowiązania wynikające z traktatu o przystąpieniu oraz korzystając z pomocy Unii, Bułgaria i Słowacja poczyniły znaczne postępy na drodze do likwidacji elektrowni jądrowych Kozłoduj i Bohunice V1. W celu bezpiecznego osiągnięcia końcowego stadium likwidacji konieczne są dalsze prace. Zgodnie z aktualnymi planami likwidacji zakończenie prac likwidacyjnych jest zaplanowane na koniec 2030 r. w przypadku elektrowni jądrowej Kozłoduj i na 2025 r. w przypadku elektrowni jądrowej Bohunice V1.
- (7) Wspólne Centrum Badawcze (JRC) Komisji Europejskiej zostało utworzone na mocy art. 8 Traktatu Euratom. Zgodnie z tym artykułem w latach 1960–1962 podpisano umowy w sprawie ośrodków pomiędzy Wspólnotą a Niemcami, Belgią, Włochami i Niderlandami. W dwóch ostatnich przypadkach krajowe obiekty jądrowe zostały przeniesione do Wspólnoty. W omawianych czterech ośrodkach zbudowano dodatkową infrastrukturę do badań naukowych w dziedzinie jądrowej obejmującą również nowe obiekty. Niektóre z tych obiektów są aktualnie nadal używane, podczas gdy inne zostały zamknięte, w niektórych przypadkach ponad 20 lat temu, i większość z nich stała się przestarzała.

⁶ Dz.U. L 236 z 23.9.2003, s. 954.

- (8) Na podstawie art. 8 Traktatu Euratom i zgodnie z art. 7 dyrektywy Rady 2011/70/Euratom²⁴ JRC powinno realizować swoje historyczne zobowiązania wynikające z działań w dziedzinie jądrowej oraz likwidować swoje zamknięte obiekty jądrowe zgodnie z odnośnym ustawodawstwem krajowym. Zgodnie z powyższym w 1999 r. rozpoczęto realizację programu JRC likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi w drodze publikacji komunikatu do Parlamentu Europejskiego i Rady⁷; od tej pory Komisja przekazywała regularnie aktualne informacje dotyczące postępów w realizacji programu⁸.
- (9) Komisja Europejska oceniła, że najlepszym wariantem dla spełnienia wymogów art. 5 ust. 1 lit. f) i art. 7 dyrektywy Rady 2011/70/Euratom jest realizacja strategii łączącej działania z zakresu likwidacji i gospodarowania odpadami oraz rozpoczęcie rozmów między JRC a państwami członkowskimi, w których zlokalizowane są ośrodki, na temat ewentualnego przeniesienia zobowiązań związanych z likwidacją obiektów i gospodarowaniem wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi w przypadku wzajemnych porozumień między Komisją a państwami członkowskimi, w których zlokalizowane są ośrodki. JRC powinno zapewnić i utrzymywać odpowiednie zasoby do celów wypełniania swoich obowiązków związanych z likwidacją obiektów i bezpieczeństwem gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi.

⁷ Zobowiązania historyczne wynikające z działań w sektorze atomowym, podejmowanych przez wspólny ośrodek badawczy w ramach traktatu Euratom – Zamykanie obiektów jądrowych i gospodarka odpadami, COM(1999) 114 final.

⁸ Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego – Likwidacja instalacji jądrowych i gospodarka odpadami – Zobowiązania wynikające z działań w sektorze atomowym prowadzonych przez Wspólne Centrum Badawcze (WCB) w ramach Traktatu Euratom, SEC(2004) 621 final.

Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego – Likwidacja obiektów jądrowych i gospodarka odpadami promieniotwórczymi: realizacja zobowiązań wynikających z działań w dziedzinie jądrowej, prowadzonych przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC) na podstawie Traktatu Euratom, COM(2008) 903 final.

Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego – Likwidacja obiektów jądrowych i gospodarka odpadami promieniotwórczymi: realizacja zobowiązań wynikających z działań w dziedzinie jądrowej, prowadzonych przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC) na podstawie Traktatu Euratom, COM(2013) 734 final.

- (10) Niniejsze rozporządzenie stanowi odpowiedź na potrzeby zidentyfikowane w odniesieniu do wieloletnich ram finansowych na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. i określa pulę środków finansowych na programy pomocy na rzecz likwidacji obiektów jądrowych bloków 1–4 elektrowni jądrowej Kozłoduj w Bułgarii (program Kozłoduj) oraz bloków 1 i 2 elektrowni jądrowej Bohunice V1 na Słowacji (program Bohunice) oraz na likwidację obiektów i gospodarowanie wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi z własnych obiektów jądrowych Komisji na terenie ośrodków JRC w czterech obiektach: JRC-Geel w Belgii, JRC-Karlsruhe w Niemczech, JRC-Ispra we Włoszech i JRC-Petten w Niderlandach (program JRC likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi), które stanowią główną kwotę odniesienia w rozumieniu pkt 17 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami⁹ dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.
- (11) Do niniejszego programu stosuje się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 (zwane dalej „rozporządzeniem finansowym”). Rozporządzenie finansowe określa zasady wykonania budżetu Unii, w tym zasady dotyczące dotacji, nagród, zamówień, zarządzania pośredniego, instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych, pomocy finansowej oraz zwrotu kosztów poniesionych przez ekspertów zewnętrznych.

⁹ Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami (Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1).

(12) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹⁰, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95¹¹, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96¹² i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939¹³ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom – w tym nadużyciom finansowym – ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia administracyjne, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub wszelka inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) jest uprawniona do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371¹⁴. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, mają w pełni współpracować w celu ochrony interesów Unii, przyznać Komisji, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939, EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewniać, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

¹¹ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

¹² Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

¹³ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- (13) Niniejsze rozporządzenie nie przesądza o wynikach jakichkolwiek przyszłych procedur dotyczących pomocy przyznawanej przez państwa, które mogą zostać wszczęte zgodnie z art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (14) Kwota środków przydzielonych do programu, a także okres programowania i podział środków pomiędzy działania mogą zostać poddane przeglądowi na podstawie wyników sprawozdań z oceny śródkresowej i z oceny końcowej. Możliwe będzie uzyskanie dodatkowej elastyczności budżetowej dzięki ponownej dystrybucji środków pomiędzy działaniami, zgodnie z potrzebami, do właściwej lokalizacji i we właściwym czasie poprzez priorytetyzację działań przyczyniających się do radzenia sobie z wyzwaniami w zakresie bezpieczeństwa związanymi z likwidacją i gospodarowaniem odpadami promieniotwórczymi bloków 1–4 elektrowni jądrowej Kozłoduj w Bułgarii oraz bloków 1 i 2 elektrowni jądrowej Bohunice V1 na Słowacji, bez uszczerbku dla innych działań prowadzonych na mocy niniejszego rozporządzenia i zgodnie z rozporządzeniem finansowym.
- (15) Program powinien również odnosić się do tworzenia wiedzy i dzielenia się zdobytymi w ramach tego programu doświadczeniami i wnioskami na temat procesu likwidacji; ta wiedza oraz te doświadczenia i wnioski powinny być rozpowszechniane w Unii w koordynacji i synergii z innym odpowiednim unijnym programem działań likwidacyjnych na Litwie; takie działania przynoszą bowiem największą unijną wartość dodaną i przyczyniają się do bezpieczeństwa pracowników i obywateli, a także do ochrony środowiska. Zakres, procedura i aspekty ekonomiczne współpracy powinny być szczegółowo określone w wieloletnim programie prac i mogą również podlegać umowom między państwami członkowskimi lub umowom zawartym z Komisją.

- (15a) JRC powinno ułatwiać rozpowszechnianie wiedzy wśród różnych zainteresowanych stron w Unii (np. przez przeprowadzanie analiz rynkowych, przeglądów i ocen potrzeb w zakresie wiedzy w UE, identyfikowanie potencjalnych kierunków współpracy, zainteresowanych stron i dziedzin, w których wiedza zdobyta podczas realizacji programu mogłaby przynieść największą wartość dodaną, opracowanie formatów wymiany wiedzy) w sposób skoordynowany. Rozpowszechnianie zdobytej wiedzy powinno być finansowane przez JRC. Każde państwo członkowskie może zainicjować rozwój więzi i wymiany w celu rozpowszechniania wiedzy.
- (16) Likwidację obiektów jądrowych i gospodarowanie odpadami promieniotwórczymi objęte niniejszym rozporządzeniem należy przeprowadzić z wykorzystaniem najlepszej dostępnej fachowej wiedzy technicznej oraz z należyтым uwzględnieniem charakteru i specyfikacji technicznych obiektów, które mają zostać zlikwidowane, w celu zapewnienia bezpieczeństwa i jak największej skuteczności działania, a zatem przy uwzględnieniu najlepszych praktyk międzynarodowych.
- (17) Bułgaria, Słowacja oraz Komisja powinny zapewnić skuteczne monitorowanie i kontrolę przebiegu procesu likwidacji w celu uzyskania przez Unię jak największej wartości dodanej ze środków przydzielonych na podstawie niniejszego rozporządzenia, chociaż ostateczna odpowiedzialność za likwidację spoczywa na dwóch zainteresowanych państwach członkowskich. Obejmuje to także skuteczny pomiar efektywności i wdrażanie środków naprawczych w razie konieczności. W tym celu należy ustanowić komitet pełniący funkcje monitorujące i informujące, któremu współprzewodniczy przedstawiciel Komisji i zainteresowanego państwa członkowskiego. Podobnie grupa niezależnych ekspertów z państw członkowskich wyznaczonych przez Komisję pomaga w realizacji programu JRC likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi.
- (18) Zgodnie z pkt 22 i 23 porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa niniejszy program powinien być przedmiotem ewaluacji na podstawie informacji zgromadzonych zgodnie ze szczególnymi wymogami dotyczącymi monitorowania, przy czym należy unikać obciążeń administracyjnych, w szczególności dla państw członkowskich, a także nadmiernej regulacji. Wymogi te powinny, w stosownych przypadkach, obejmować mierzalne wskaźniki stanowiące podstawę ewaluacji skutków programu w praktyce.

- (19) Działania w ramach programów Kozłoduj i Bohunice powinny zostać określone w granicach wyznaczonych przez plany likwidacji przedłożone przez Bułgarię i Słowację na mocy rozporządzenia Rady 2013/1368/Euratom. W planach tych określono zakres tych programów, końcowe stadia likwidacji oraz daty zakończenia; obejmują one działania likwidacyjne, związany z nimi harmonogram, koszty oraz wymagane zasoby ludzkie.
- (20) Działania w ramach programów Kozłoduj i Bohunice powinny być realizowane dzięki wspólnemu wysiłkowi finansowemu Unii oraz, odpowiednio, Bułgarii i Słowacji zgodnie z praktyką współfinansowania ustaloną w poprzednich programach.
- (21) Należy uchylić rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1368/2013¹⁵.
- (22) Należy odpowiednio uwzględnić sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 22/2016 pt. „Programy pomocy unijnej na rzecz likwidacji obiektów jądrowych na Litwie, w Bułgarii i na Słowacji – od 2011 r. poczyniono pewne postępy, lecz wciąż należy zmierzyć się z najpoważniejszymi wyzwaniami”.
- (23) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania art. 3 niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹⁶.

¹⁵ Rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1368/2013 z dnia 13 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia unijnego dla programów pomocy dotyczących likwidacji obiektów jądrowych w Bułgarii i na Słowacji oraz uchylające rozporządzenia (Euratom) nr 549/2007 i (Euratom) nr 647/2010 (Dz.U. L 346 z 20.12.2013, s. 1).

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

(24) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne zasady finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zasady te zostały ustanowione w rozporządzeniu finansowym i określają w szczególności procedurę uchwalania i wykonywania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrolę odpowiedzialności podmiotów upoważnionych do działań finansowych. [Zasady przyjęte na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jako że poszanowanie praworządności jest jednym z podstawowych warunków koniecznych należytego zarządzania finansami i skutecznego unijnego finansowania].

(25) *(skreślono)*

(26) Wyboru rodzajów finansowania oraz metod realizacji na podstawie niniejszego rozporządzenia należy dokonywać na podstawie ich potencjału w zakresie osiągnięcia szczegółowych celów działań i możliwości uzyskania rezultatów, z uwzględnieniem w szczególności kosztów kontroli, obciążeń administracyjnych oraz spodziewanego ryzyka niezgodności z wymogami. Pod uwagę należy wziąć korzystanie z płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych, a także formę finansowania niepowiązanego z kosztami, zgodnie z art. 125 ust. 1 rozporządzenia finansowego,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia specjalny program finansowy „Likwidacja obiektów jądrowych i gospodarowanie odpadami promieniotwórczymi” (zwany dalej „programem”) na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb zidentyfikowanych na podstawie obecnej sytuacji. Program ten wspiera:

- a) bezpieczną likwidację bloków 1–4 elektrowni jądrowej Kozłoduj w Bułgarii (program Kozłoduj) oraz bloków 1 i 2 elektrowni jądrowej Bohunice V1 na Słowacji (program Bohunice), w tym gospodarowanie odpadami promieniotwórczymi, zgodnie z zidentyfikowanymi potrzebami odpowiedniego planu likwidacji, oraz
- b) realizację procesu likwidacji i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi z własnych obiektów jądrowych Komisji na terenie ośrodków Wspólnego Centrum Badawczego (JRC), a mianowicie JRC-Geel w Belgii, JRC-Karlsruhe w Niemczech, JRC-Ispira we Włoszech i JRC-Petten w Niderlandach (program JRC likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi).

Rozporządzenie określa cele programu, budżet na okres 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „likwidacja” oznacza środki administracyjne i techniczne zgodnie z prawem krajowym umożliwiające usunięcie z obiektu jądrowego niektórych lub wszystkich kontroli regulacyjnych i mające na celu zapewnienie długoterminowej ochrony ludności i środowiska, w tym ograniczenie poziomów pozostałych nuklidów promieniotwórczych w materiałach i na terenie obiektu;
- 2) „plan likwidacji” oznacza dokument zawierający szczegółowe informacje dotyczące proponowanej likwidacji i obejmujący następujące elementy: wybraną strategię likwidacji; harmonogram, rodzaj i kolejność działań likwidacyjnych; stosowaną strategię gospodarowania odpadami, w tym zwolnienia z nadzoru; proponowane stadium końcowe; przechowywanie oraz trwałé składowanie odpadów pochodzących z likwidacji; harmonogram likwidacji; szacunkowe koszty zakończenia likwidacji; oraz cele, oczekiwane rezultaty, kluczowe etapy i terminy, a także odpowiadające im kluczowe wskaźniki efektywności, w tym, w stosownych przypadkach, wskaźniki oparte na wartości wypracowanej. Taki plan jest przygotowywany przez posiadacza zezwolenia dla obiektu jądrowego i znajduje odzwierciedlenie w wieloletnich programach prac w ramach programu;
- 3) „program Bohunice” oznacza część programu dotyczącą likwidacji obiektów jądrowych bloków 1 i 2 reaktora elektrowni jądrowej Bohunice V1, zlokalizowanej w miejscowości Jaslovské Bohunice na Słowacji;
- 4) „program Kozłoduj” oznacza część programu dotyczącą likwidacji obiektów jądrowych bloków 1, 2, 3 i 4 elektrowni jądrowej Kozłoduj, zlokalizowanej w miejscowości Kozłoduj w Bułgarii;

- 5) „program JRC likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi” oznacza część programu dotyczącą likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi pochodzącymi z własnych obiektów jądrowych Komisji na terenie ośrodków Wspólnego Centrum Badawczego (JRC), a mianowicie JRC-Geel mieszczącego się w Belgii, JRC-Karlsruhe mieszczącego się w Niemczech, JRC-Ispra mieszczącego się we Włoszech i JRC-Petten mieszczącego się w Niderlandach.

Artykuł 3

Cele programu

1. Ogólnym celem programu jest zapewnienie finansowania na rzecz likwidacji obiektów jądrowych oraz gospodarowania odpadami promieniotwórczymi zgodnie z zidentyfikowanymi potrzebami.
2. Na podstawie bieżących potrzeb w latach 2021–2027 program ma w szczególności na celu:
 - a) pomoc Bułgarii i Słowacji w realizacji programu likwidacji Kozłoduj i programu likwidacji Bohunice, w tym w gospodarowaniu odpadami promieniotwórczymi i ich przechowywaniu zgodnie z zidentyfikowanymi potrzebami odpowiedniego planu likwidacji, ze szczególnym uwzględnieniem radzenia sobie z wyzwaniami dotyczącymi bezpieczeństwa w ramach tych programów; oraz
 - b) wsparcie programu JRC likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi;

tworząc jednocześnie wiedzę na temat procesu likwidacji obiektów jądrowych i na temat gospodarowania odpadami promieniotwórczymi wynikającą z działań likwidacyjnych.
3. Cele szczególne programu są następujące:
 - a) przeprowadzenie działań ujętych w odpowiednich planach likwidacji, demontaż i dekontaminacja reaktorów Kozłoduj i Bohunice, w tym powiązanych systemów, struktur i komponentów, i budynków pomocniczych, oraz bezpieczne gospodarowanie odpadami promieniotwórczymi zgodnie z zidentyfikowanymi potrzebami odpowiednich planów likwidacji, a także wsparcie zasobów ludzkich oraz kontynuowanie zwalniania tych obiektów z kontroli regulacyjnej;

- b) wsparcie planu likwidacji i prowadzenie działań zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego, w którym zlokalizowany jest ośrodek, w zakresie demontażu i dekontaminacji własnych obiektów jądrowych Komisji na terenie ośrodków Wspólnego Centrum Badawczego (JRC), bezpieczne gospodarowanie powiązаныmi odpadami promieniotwórczymi i, w stosownych przypadkach, przygotowanie opcjonalnego przeniesienia odnośnych zobowiązań związanych z likwidacją obiektów jądrowych z JRC na państwa członkowskie, w których zlokalizowany jest ośrodek. Przeniesienie takie nie jest narzucane żadnemu państwu członkowskiemu, w którym zlokalizowany jest ośrodek, i podlega wzajemnemu porozumieniu dwustronnemu między Komisją a państwami członkowskimi, w których zlokalizowany jest ośrodek. To wzajemne porozumienie dwustronne przewiduje, że wszystkie koszty likwidacji własnych obiektów jądrowych Komisji na terenie ośrodków Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) i przechowywania powiązanych odpadów promieniotwórczych są pokrywane przez Unię i są w pełni zgodne z dyrektywą Rady 2011/70/Euratom¹⁷;
- c) rozwijanie przez JRC więzi i wymiany między zainteresowanymi stronami w Unii w zakresie likwidacji obiektów jądrowych z myślą o zapewnieniu rozpowszechniania wiedzy i wymiany doświadczeń we wszystkich istotnych obszarach, takich jak badania naukowe i innowacje, regulacje i szkolenia, oraz w celu tworzenia potencjalnych synergii na poziomie Unii.
4. Dokładny opis celów szczegółowych przedstawiono w załącznikach I, II i III. Na podstawie wyników oceny, o której mowa w art. 10, Komisja może zmienić, w drodze aktów wykonawczych, załączniki I lub II zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 12 ust. 2.

¹⁷ Dyrektywa Rady 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 48–56).

Artykuł 4

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację programu na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. wynosi 466 000 000 EUR w cenach bieżących.
2. Kwotę, o której mowa w ust. 1, dzieli się na następujące kategorie wydatków:
 - a) 63 mln EUR na działania w ramach programu Kozłoduj;
 - b) 55 mln EUR na działania w ramach programu Bohunice;
 - c) 348 mln EUR na działania w ramach programu JRC likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi, w tym działania służące realizacji celu szczegółowego określonego w art. 3 ust. 3 lit. c).
3. Elastyczność budżetową można uzyskać poprzez ponowny podział środków między działania w ramach programu, po przeprowadzeniu ocen, o których mowa w art. 10, i zgodnie z rozporządzeniem finansowym, przy priorytetowym traktowaniu działań przyczyniających się do radzenia sobie z wyzwaniami dotyczącymi bezpieczeństwa związanymi z likwidacją obiektów jądrowych i gospodarowaniem odpadami promieniotwórczymi.
4. Kwota, o której mowa w ust. 1, może obejmować wydatki związane z działaniami zawartymi w odpowiednich planach likwidacji w ramach realizacji programu, takimi jak działania przygotowawcze, działania w zakresie monitorowania, kontroli, audytu i oceny obejmujące systemy informatyczne dla przedsiębiorstw.
5. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na kilka lat na roczne raty.

Artykuł 4a

Rozpowszechnianie wiedzy

1. Wiedza zdobywana w procesie realizacji programu jest rozpowszechniana na szczeblu Unii.
2. Działania służące realizacji działania, o którym mowa w ust. 1, są finansowane w ramach programu JRC likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami. JRC koordynuje strukturyzację wiedzy i jej rozpowszechnianie wśród państw członkowskich.
3. Proces rozpowszechniania wiedzy jest włączany do programu prac, o których mowa w art. 8, i w nim definiowany.

Artykuł 5

Realizacja i formy finansowania unijnego

1. Program jest realizowany według metody zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub według metody zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego.
2. Program może zapewniać finansowanie w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym.

Artykuł 6

Działania kwalifikowalne

Do finansowania kwalifikują się wyłącznie działania służące realizacji celów, o których mowa w art. 3, opisanych w załącznikach I, II i III.

Artykuł 7
Stopy współfinansowania

Maksymalna stopa współfinansowania unijnego mająca zastosowanie w okresie, o którym mowa w art. 4, nie przekracza 50 % w przypadku programu Kozłoduj oraz 50 % w przypadku programu Bohunice bez uszczerbku dla art. 190 ust. 1 rozporządzenia finansowego. Pozostałą część współfinansowania zapewniają, odpowiednio, Bułgaria i Słowacja. Działania niezbędne do rozpowszechniania wiedzy, o którym mowa w art. 4a, są finansowane w 100 % przez Unię.

Artykuł 8
Programy prac

1. Program Bohunice i program Kozłoduj realizowane są w ramach wieloletnich programów prac zgodnie z art. 110 rozporządzenia finansowego.
 - 1a. Wieloletni program prac przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 12 ust. 2.
2. Program JRC likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi realizowany jest w ramach wieloletnich programów prac zgodnie z procedurą określoną w art. 4 decyzji Komisji 96/282/Euratom w sprawie reorganizacji Wspólnego Centrum Badawczego.
 - 2a. Wieloletnie programy prac, o których mowa w ust. 1 i 2, odzwierciedlają plany likwidacji służące jako punkt wyjścia do monitorowania i oceny programu.
3. W wieloletnich programach prac, o których mowa w ust. 1 i 2, określa się obecny stan, cele, oczekiwane rezultaty, powiązane wskaźniki efektywności i harmonogram wykorzystania środków, a także określa się szczegóły dotyczące rozpowszechniania wiedzy.

Artykuł 9

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki odzwierciedlające postępy w realizacji programu w odniesieniu do celów określonych w art. 3 przedstawiono w załączniku IV.
2. System sprawozdawczości dotyczącej efektywności zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na potrzeby monitorowania realizacji programu i jego wyników. W tym celu na odbiorców środków unijnych oraz, w stosownych przypadkach, państwa członkowskie nakłada się wymogi dotyczące sprawozdawczości proporcjonalne do ogólnych kosztów i powiązanego ryzyka programu.
3. Na koniec każdego roku Komisja sporządza sprawozdanie z postępów w realizacji prac prowadzonych w poprzednich latach, w tym wylicza, jaki odsetek działań jest wynikiem zaproszeń do składania ofert, i przedstawia sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 10

Ocena

1. Oceny przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.
2. Ocena śródkresowa programu przeprowadzana jest z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat realizacji programu, jednak nie później niż w ciągu czterech lat od rozpoczęcia okresu określonego w art. 1. W ocenie śródkresowej poruszona zostanie również kwestia zakresu zmian w wieloletnim programie prac, o którym mowa w art. 8.
3. Po zakończeniu realizacji programu, lecz nie później niż pięć lat po upływie okresu określonego w art. 1, Komisja przeprowadza ocenę końcową programu.
4. Komisja przekazuje wnioski z ocen, wraz ze swoimi uwagami, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 11

Audyty

Audyty dotyczące wykorzystania wkładu Unii i wkładu krajowego przeprowadzane przez osoby lub podmioty, w tym przez osoby lub podmioty inne niż te, które zostały upoważnione przez instytucje lub organy Unii, stanowią podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. 127 rozporządzenia finansowego.

Artykuł 12

Komitet

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy opinia komitetu ma zostać uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez osiągnięcia rezultatu, gdy – przed upływem terminu na wydanie opinii – zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub wniesie o to zwykła większość członków komitetu.

Artykuł 13

Informacja, komunikacja i promocja

1. Odbiorcy finansowania unijnego podają informacje o pochodzeniu tych środków oraz zapewniają eksponowanie finansowania unijnego (w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów) poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej.
2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z programem, jego działaniami i rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na program przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3.

Artykuł 14

Uchylenie

Rozporządzenie (Euratom) nr 1368/2013 traci moc.

Artykuł 15

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację ani modyfikację działań rozpoczętych na podstawie rozporządzenia (Euratom) nr 1368/2013, które nadal stosuje się do tych działań aż do ich zamknięcia.
2. Pula środków finansowych przeznaczonych na ten program może również obejmować wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między programami Kozłoduj i Bohunice a środkami przyjętymi na podstawie rozporządzenia (Euratom) nr 1368/2013.
3. W razie konieczności w budżecie obejmującym okres po 2027 r. można ująć środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 4 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2027 r.

Artykuł 16

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

1. Głównym celem ogólnym programu Kozłoduj jest pomoc Bułgarii w zakresie radzenia sobie z wyzwaniami dotyczącymi bezpieczeństwa przy likwidacji bloków 1–4 elektrowni jądrowej Kozłoduj. Główne wyzwania w zakresie bezpieczeństwa, z jakimi trzeba sobie radzić w ramach programów, to:
 - a) demontaż i dekontaminacja budynków i komponentów reaktorów zgodnie z planami likwidacji; postępy muszą być mierzone ilością i rodzajem usuniętych materiałów, jak również wartością wypracowaną;
 - b) bezpieczne gospodarowanie odpadami z likwidacji i odpadami promieniotwórczymi zgodnie z zidentyfikowanymi potrzebami odpowiedniego planu likwidacji, bezpieczne gospodarowanie aktywnymi materiałami i materiałami demontażowymi, w tym ich odkażanie aż do tymczasowego przechowywania lub trwałego składowania (w zależności od kategorii odpadów), ukończenie infrastruktury gospodarowania odpadami i materiałami, w razie konieczności. Cel ten musi być realizowany zgodnie z planem likwidacji i niezbędnym gospodarowaniem odpadami promieniotwórczymi; postępy muszą być mierzone ilością i rodzajem materiału zwolnionego z kontroli regulacyjnej oraz ilością i rodzajem bezpiecznie przechowywanych lub trwale składowanych odpadów, jak również wartością wypracowaną;
 - c) dalsze obniżenie zagrożenia radiologicznego; cel ten musi być mierzony za pomocą oceny bezpieczeństwa działań i obiektu, ze wskazaniem sposobów, w jakie mogłyby wystąpić potencjalne narażenia, a także oszacowaniem prawdopodobieństwa i skali potencjalnych narażeń. W przypadku programu Kozłoduj zwolnienie obiektów z kontroli regulacyjnej do odpowiednich regulacyjnych poziomów uwolnień jest planowane do 2030 r.
2. Główny cel ogólny programu jest uzupełniany przez cel polegający na zwiększeniu wartości dodanej UE programu poprzez wkład w rozpowszechnianie wiedzy (wygenerowanej w ten sposób) we wszystkich państwach członkowskich na temat procesu likwidacji. W okresie finansowania zaczynającym się w 2021 r. program musi zrealizować:

- a) rozwijanie więzi i wymian wśród zainteresowanych stron z UE (np. państw członkowskich, organów ds. bezpieczeństwa, służb użyteczności publicznej i podmiotów prowadzących działalność w zakresie likwidacji);
- b) dokumentowanie wiedzy formalnej i udostępnianie jej poprzez wielostronne transfery wiedzy na temat kwestii związanych z likwidacją i gospodarowaniem odpadami, najlepszych praktyk w zakresie zarządzania oraz wyzwań technologicznych i procesów likwidacji zarówno na poziomie operacyjnym, jak i organizacyjnym, w celu tworzenia potencjalnych synergii na poziomie UE.

Działania te mogą być finansowane przez Unię na poziomie 100 %.

Postępy mają być mierzone przy pomocy liczby wytworzonych produktów opartych na wiedzy.

- 3. Trwałe składowanie wypalonego paliwa jądrowego i odpadów promieniotwórczych w głębokich warstwach geologicznych oraz jego przygotowanie jest wyłączone z puli środków finansowych określonej w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

1. Głównym celem ogólnym programu Bohunice jest pomoc Słowacji w zakresie radzenia sobie z wyzwaniami dotyczącymi bezpieczeństwa przy likwidacji bloków 1 i 2 elektrowni jądrowej Bohunice V1. Główne wyzwania w zakresie bezpieczeństwa, z jakimi trzeba sobie radzić w ramach programów, to:
 - a) demontaż i dekontaminacja budynków i komponentów reaktorów zgodnie z planami likwidacji; postępy muszą być mierzone ilością i rodzajem usuniętych materiałów, jak również wartością wypracowaną;
 - b) bezpieczne gospodarowanie odpadami z likwidacji i odpadami promieniotwórczymi zgodnie z zidentyfikowanymi potrzebami odpowiedniego planu likwidacji, bezpieczne gospodarowanie aktywnymi materiałami i materiałami demontażowymi, w tym ich odkażanie aż do tymczasowego przechowywania lub trwałego składowania (w zależności od kategorii odpadów), w tym ukończenie infrastruktury gospodarowania odpadami i materiałami, w razie konieczności. Cel ten musi być realizowany zgodnie z planem likwidacji i niezbędnym gospodarowaniem odpadami promieniotwórczymi; postępy muszą być mierzone ilością i rodzajem materiału zwolnionego z kontroli regulacyjnej oraz ilością i rodzajem bezpiecznie przechowywanych lub trwale składowanych odpadów, jak również wartością wypracowaną;
 - c) dalsze obniżenie zagrożenia radiologicznego; cel ten musi być mierzony za pomocą oceny bezpieczeństwa działań i obiektu, ze wskazaniem sposobów, w jakie mogłyby wystąpić potencjalne narażenia, a także oszacowaniem prawdopodobieństwa i skali potencjalnych narażeń. W przypadku programu Bohunice zwolnienie obiektów z kontroli regulacyjnej do odpowiednich regulacyjnych poziomów uwolnień jest planowane do 2025 r.
2. Główny cel ogólny programów jest uzupełniany przez cel polegający na zwiększeniu unijnej wartości dodanej programu poprzez wkład w rozpowszechnianie wiedzy (wygenerowanej w ten sposób) we wszystkich państwach członkowskich na temat procesu likwidacji. W okresie finansowania zaczynającym się w 2021 r. program musi zrealizować:
 - a) rozwijanie więzi i wymian wśród zainteresowanych stron z UE (np. państw członkowskich, organów ds. bezpieczeństwa, służb użyteczności publicznej i podmiotów prowadzących działalność w zakresie likwidacji);

- b) dokumentowanie wiedzy formalnej i udostępnianie jej poprzez wielostronne transfery wiedzy na temat kwestii związanych z likwidacją i gospodarowaniem odpadami, najlepszych praktyk w zakresie zarządzania oraz wyzwań technologicznych i procesów likwidacji zarówno na poziomie operacyjnym, jak i organizacyjnym, w celu tworzenia potencjalnych synergii na poziomie UE.

Działania te mogą być finansowane przez Unię na poziomie 100 %.

Postępy mają być mierzone przy pomocy liczby wytworzonych produktów opartych na wiedzy.

- 3. Trwałe składowanie wypalonego paliwa jądrowego i odpadów promieniotwórczych w głębokich warstwach geologicznych oraz jego przygotowanie jest wyłączone z puli środków finansowych, o której mowa w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

1. Głównym celem ogólnym programu DWM JRC jest dążenie do likwidacji instalacji JRC Komisji w czterech ośrodkach: JRC-Geel w Belgii, JRC-Karlsruhe w Niemczech, JRC-Ispira we Włoszech i JRC-Petten w Niderlandach oraz bezpieczne gospodarowanie wypalonym paliwem jądrowym, materiałem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi. Główny cel ogólny programu jest uzupełniany przez cel polegający na zwiększeniu wartości dodanej UE programu poprzez rozpowszechnianie wiedzy (wygenerowanej w ten sposób) we wszystkich państwach członkowskich na temat procesu likwidacji. Działania finansowane w ramach tego programu w latach 2021–2027 muszą zrealizować:

1.1. W przypadku wszystkich ośrodków:

- a) bezpieczne gospodarowanie odpadami promieniotwórczymi, materiałami jądrowymi i wypalonym paliwem jądrowym;
- b) identyfikowanie i opracowywanie wariantów przeniesienia zobowiązań związanych z likwidacją i gospodarowaniem odpadami na państwo członkowskie, w którym zlokalizowany jest ośrodek, na podstawie wzajemnego porozumienia dwustronnego zawartego w Komisję;
- c) rozwijanie więzi i wymian wśród zainteresowanych stron z UE (np. państw członkowskich, organów ds. bezpieczeństwa, służb użyteczności publicznej i podmiotów prowadzących działalność w zakresie likwidacji);
- d) dokumentowanie wiedzy formalnej i udostępnianie jej poprzez wielostronne transfery wiedzy na temat kwestii związanych z likwidacją i gospodarowaniem odpadami, najlepszych praktyk w zakresie zarządzania oraz wyzwań technologicznych i procesów likwidacji zarówno na poziomie operacyjnym, jak i organizacyjnym, w celu tworzenia potencjalnych synergii na poziomie UE.

1.2. W JRC-Ispira (w zależności od wydania odpowiednich zezwoleń przez włoskie organy ds. bezpieczeństwa) zgodnie z prawem krajowym:

- a) odzyskiwanie, przetwarzanie i bezpieczne przechowywanie odpadów historycznych;
- b) odzyskiwanie, przetwarzanie i bezpieczne przechowywanie materiałów jądrowych i wypalonego paliwa jądrowego;
- c) likwidacja zamkniętych obiektów.

W JRC-Karlsruhe (w zależności od wydania odpowiednich zezwoleń przez niemieckie organy ds. bezpieczeństwa) zgodnie z prawem krajowym:

- d) likwidacja przestarzałych urządzeń;
- e) zmniejszenie zapasów odpadów promieniotwórczych, materiałów jądrowych i wypalonego paliwa jądrowego;
- f) likwidacja zamkniętych obiektów i przechowywanie powiązanych odpadów promieniotwórczych;
- g) etapy przygotowawcze likwidacji części budynków.

1.3. W JRC-Petten (w zależności od wydania odpowiednich zezwoleń przez niderlandzkie organy ds. bezpieczeństwa) zgodnie z prawem krajowym:

- a) zmniejszenie zapasów odpadów promieniotwórczych, materiałów jądrowych i wypalonego paliwa jądrowego;
 - a1) odzyskiwanie i przetwarzanie historycznych odpadów promieniotwórczych i bezpieczne gospodarowanie nimi;
- b) etapy przygotowawcze likwidacji reaktora wysokostrumieniowego (HFR);
 - b1) likwidacja obiektów HFR i bezpieczne gospodarowanie powiązanymi odpadami promieniotwórczymi.

1.4. W JRC-Geel (w zależności od wydania odpowiednich zezwoleń przez belgijskie organy ds. bezpieczeństwa) zgodnie z prawem krajowym:

- a) likwidacja przestarzałych urządzeń;
- b) zmniejszenie zapasów odpadów promieniotwórczych i materiałów jądrowych;
- c) etapy przygotowawcze likwidacji części budynków.

Postępy muszą być mierzone, stosownie do przypadku, ilością i rodzajem bezpiecznie przechowywanych lub trwale składowanych odpadów, ilością i rodzajem bezpiecznie przechowywanych lub trwale składowanych materiałów jądrowych i wypalonego paliwa jądrowego, ilością i rodzajem usuniętych materiałów. Postępy programu muszą być ogólnie mierzone oczekiwanymi rezultatami, kluczowymi etapami i terminami, a także odpowiadającymi im kluczowymi wskaźnikami efektywności, w tym wskaźnikami opartymi na wartości wypracowanej.

2. Główny cel ogólny programu jest uzupełniany przez cel polegający na zwiększeniu wartości dodanej UE programu poprzez rozpowszechnianie wiedzy (wygenerowanej w ten sposób) we wszystkich państwach członkowskich na temat procesu likwidacji. W okresie finansowania zaczynającym się w 2021 r. program musi zrealizować:

- 2.1. rozwijanie więzi i wymian wśród zainteresowanych stron z UE (np. państw członkowskich, organów ds. bezpieczeństwa, służb użyteczności publicznej i podmiotów prowadzących działalność w zakresie likwidacji);
- 2.2. dokumentowanie wiedzy formalnej i udostępnianie jej poprzez wielostronne transfery wiedzy na temat kwestii związanych z likwidacją i gospodarowaniem odpadami, najlepszych praktyk w zakresie zarządzania oraz wyzwań technologicznych i procesów likwidacji zarówno na poziomie operacyjnym, jak i organizacyjnym, w celu tworzenia potencjalnych synergii na poziomie UE.

Postępy mają być mierzone przy pomocy liczby wytworzonych produktów opartych na wiedzy i ich zasięgu.

3. Trwale składowanie wypalonego paliwa jądrowego i odpadów promieniotwórczych w głębokich warstwach geologicznych jest włączone do zakresu programu zgodnie z wymogami odpowiedniej dyrektywy Rady 2011/70/Euratom.

Wskaźniki

- 1) Gospodarowanie odpadami promieniotwórczymi:
 - a) ilość i rodzaj bezpiecznie przechowywanych lub trwale składowanych odpadów wraz z rocznymi celami w podziale na rodzaj, w ramach realizacji kluczowych etapów programu.

 - 2) Demontaż i dekontaminacja:
 - a) ilość i rodzaj usuniętych materiałów wraz z rocznymi celami w podziale na rodzaj, w ramach realizacji kluczowych etapów programu.
-